

НА ВНИМАНИЕТО НА:

Г-Н ХРИСТО АЛЕКСИЕВ

ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ ПО ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ПОЛИТИКИ

КОПИЕ ДО:

Г-Н РОСЕН ХРИСТОВ

МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА

Г-ЖА ИВА ПЕТРОВА

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА

Г-ЖА ЛЮБОМИРА ГАНЧЕВА

НАЧАЛНИК НА ПОЛИТИЧЕСКИЯ КАБИНЕТ НА МИНИСТЪРА НА ЕНЕРГЕТИКАТА

ДОЦ. Д-Р ИНЖ. ИВАН ИВАНОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КЕВР

Относно: Становище на БГВЕА относно проект на закон за прилагане на Регламент (ЕС) 2022/1854 за справяне с високите цени на енергията

УВАЖАЕМИ Г-Н ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Българската ветроенергийна асоциация (БГВЕА) е представителна организация за сектор вятърна енергия в страната. БГВЕА обединява мнозинството от фирмите, активни в сектора, в това число и инвеститори в проекти за производство на електроенергия от вятър. Членовете на БГВЕА формират съществен дял от общата инсталирана мощност на вятърна енергия в България. Основните насоки, в които работи активно асоциацията, са развитие на законодателната и регулаторната рамка с цел създаване на благоприятна бизнес и инвестиционна среда.

Във връзка с покачващите се цени на пазарите на електрическа енергия в Европа, на 6 октомври 2022 г. беше официално приет **Регламент (ЕС) 2022/1854 относно спешна намеса за справяне с високите цени на енергията**. С Регламента се въвеждат общи мерки за намаляване на търсенето на електроенергия и за **събиране и преразпределяне на свръхприходите** от енергийния сектор към крайните потребители. Съгласно Регламента, **пазарните приходи на производителите, получени от производството на електроенергия от т.нар „инфрамаргинални“ източници, посочени в член 7, ал. 1**

от Регламента, се ограничават до 180 EUR/MWh произведена електроенергия. Този задължителен таван на пазарните приходи се прилага от 1 декември 2022 до 30 юни 2023 г.

От Кризисния щаб по енергетика беше подготвен и предоставен за обсъждане Законопроект за прилагане на Регламент (ЕС) 2022/1854 на Съвета от 6 октомври 2022 г. относно спешна намеса за справяне с високите цени на енергията.

БГВЕА, като представителна асоциация на производителите на вятърна енергия в България, е заинтересована и ключова страна за разрешаване на кризата, и като такава следва да участва активно в заседанията и дискусиите на Кризисния щаб по енергетика, имайки предвид че се предвижда ограничаването на приходите на дружествата, членуващи в БГВЕА, с цел да бъдат подпомогнати крайните клиенти на електрическа енергия.

БГВЕА подкрепя идеята за справяне с енергийната криза, но следва да се вземат предвид основните приоритети и политики на ЕС във връзка със Зеления преход и пътя на Декарбонизацията. Смятаме, **че подпомагането на засегнатите потребители от кризата, не следва да се осъществява за сметка на изкривяване на пазара и нарушаване на целостта и функционирането на ВЕИ производствата.**

Считаме за редно представения Законопроект от Кризисния щаб да бъде преработен и в тази връзка следва да се обърне внимание на следните проблеми:

- В чл. 3, ал. 2 не става изобщо ясно дали за всички производители с договор за компенсиране с премии, действащ към 1 юли 2021г., ще се прилага механизмът по ал. 1, където размерът на целевата вноска от всяка сделка се изчислява като разлика между получените приходи по свободно договорени цени (постигната пазарна цена) по съответната сделка без данък върху добавената стойност, намалени с пълната производствена себестойност **ИЛИ** за тези производители по чл. 3, ал. 2 размерът на целевата вноска от всяка сделка ще се изчислява като разлика между получените приходи по свободно договорени цени (постигната пазарна цена) по съответната сделка и определената преференциална цена от КЕВР съгласно съответното решение на КЕВР. Подчертаваме, че никъде в цитирания регламент не се прилага ограничаване на приходите на ВЕИ производителите на база на доказване на продуктова себестойност и задаване на административно определена норма на възвръщаемост, нито се реферира към каквито и да било стойности на преференциално определени цени от преди десет и повече години. Предлагания законопроект се различава значително от духа, смисъла и препоръките на ЕС.

- По отношение на производителите по чл. 3, ал. 2, а именно - производителите с договор за компенсиране с премии, действащ към 1 юли 2021 г., да бъде еднозначно записано, че тази мярка се прилага до изтичане на съответния договор за компенсиране с премии.
- Ако се има предвид първата хипотеза по-горе, считаме, че ще бъде изключително трудно да се изготви механизъм, по който да се докажат разходите, по чл. 3, ал. 1 от Законопроекта. Те ще варират индивидуално за всеки производител и отделно ще варират всеки месец. Следователно един такъв подход ще е изцяло дискриминационен по отношение отделните производители и дори за един и същ производител в отделните месеци. В повечето от опериращите към момента вятърни паркове вече са вложени значителни капиталови средства при самото изграждане, които към този момент не е ясно как следва да бъдат доказани.
- През годините от 2012 г. насам ВЕИ производителите заплащат и редица други допълнителни услуги, като разходи за балансиране, такса достъп, които се равняват приблизително към 40 лв./MWh. В допълнение на това, производителите заплащат и ежегодно 5% от приходите си във Фонд „Сигурност на електроенергийната система“. Получава се парадокс, при който ФСЕС ще изземва приходите над определеното ниво по този законопроект, но освен това всеки производител допълнително трябва да внася нови 5% върху вече намалените му многократно приходи. Трябва да се вземе предвид, че тази допълнителна финансова тежест е повлияла негативно в значителна степен и на възвръщаемостта на инвестициите на производителите на електроенергия от вятър.
- След като се изземат приходите от продажба на електроенергия на ВЕИ производителите (и другите „инфрамаргинални“ производства), съгласно чл. 4, ал. 2 от Законопроекта тези средства следва да бъдат разпределени за подпомагане на небитовите потребители на електрическа енергия. Не става ясно, обаче, по какъв начин ще се докаже, че е изпълнено условието на Регламента, както и на Законопроекта, че подмопогнатите небитови клиенти ще извършват инвестиции в технологии за декарбонизация, включително енергия от възобновяеми източници, или преки инвестиции в производството на енергия от възобновяеми източници, или за инвестиции в енергийна ефективност.
- Законопроектът не предвижда хипотезата, при която производители продават по фиксирана цена електроенергията си и тази цена е по-ниска от преференциалната, съответно тези групи производители получават по-ниски цени от т.нар. преференциални цени. В този случай не става ясно координаторът или ФСЕС дали ще изплатят на производителя разликата

между договорената фиксирана цена и преференциалната цена по съответното Решение на КЕВР.

- Законопроектът не дава ясен и категоричен отговор дали и в кои случаи разликите определени по чл. 3, ал. 1, 2 и 3 ще се внасят от самите производители или от координаторите на комбинирани балансиращи групи, както и какъв срок.
- Също така Законопроектът не дава яснота относно начина на фактуриране на месечна база, с цел избягване на затруднения при фактуриране, начисляване и внасяне на ДДС и т.н.

В допълнение на всичко това е редно да отбележим и факта, че през последните години ВЕИ компаниите пострадна силно от това, че бяха прекратени дългосрочните им договори, а дори и по време на кризата, породена от пандемията COVID-19, тези компании работеха на или под себестойността си, като не получиха компенсация заради тези утежняващи работата им фактори. На следващо място, но не по важност, следва да отбележим, че разходите за балансиране се определят спрямо пазарните цени на електроенергията, което непропорционално и несправедливо повишава разходите за балансиране спрямо ограничените приходи от продажба на електроенергия. Наред с това въведения на 01.10.2022 г. нов механизъм за 15-минутен сетълмент на небалансите се очаква да повиши този разход допълнително.

Имайки предвид гореизложените притеснения и коментари, бихме искали да подчертаем, че България като страна-членка на Европейския съюз следва да спазва стриктно законодателството на ЕС и не следва да допуска отклоняване от основната цел, а именно – **подпомагане на бизнеса и домакинствата, като същевременно се запазва и насърчава развитието на ВЕИ инвестициите за изпълнение на целите на Зелената сделка на ЕС. В тази връзка смятаме, че България следва да се придържа стриктно към определения таван от 180 евро/MWh, тъй като този таван е определен по начин, по който да се отнася икономически справедливо към всички производители на пазара, които не използват газ за производство на електроенергия.** Отнемането на по-голямата част от приходите, както предвижда Законопроекта, ще предизвика сериозни ликвидни проблеми за опериращите производители на електроенергия от вятър и ще ги постави пред неизпълнение на обслужването на дълга във връзка с направените инвестиции. Наред с това, накърненото инвеститорско доверие, ще доведе до липса на инвестиции в разширяване, обновяване и изграждане на нови ВЕИ инсталации. Това напълно противоречи на Европейските политики, още повече имайки предвид, че през м. септември 2022 г. Европейският парламент гласува цел за 45% възобновяема енергия до 2030 г.

Надяваме се нашето предложение да бъде взето под внимание, имайки предвид очертаващата се икономическа конюнктура, която ще постави производителите на електроенергия от вятър в неблагоприятно положение с прилагането на Регламент (ЕС) 2022/1854 и тавана на приходите за

производителите на енергия от т.нар „инфрамаргинални“ производства. Оставаме на разположение за последващи дискусии на Кризисния щаб по енергетика, за да изготвим съвместно справедлив вариант за разрешаване на енергийната криза.

С уважение,

Миглена Стоилова

Дата: 17 октомври 2022 г.

Председател на Надзорния съвет на БГВЕА